

СТАНОВИЩЕ

във връзка с обявения от ЮЗУ „Неофит Рилски“ (ДВ, бр. 42/12. 05. 2020 г.) конкурс за доцент по професионално направление 2.1. Филология (Българска литература (Нова българска литература))

Основание за написване: Заповед № 916/24. 06. 2020 г. на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

От подадените в законоустановения срок документи е видно, че единственият кандидат за конкурса е гл. ас. д-р Елена Азманова - Рударска, преподавател в Катедрата по литература на ЮЗУ „Неофит Рилски. Елена Азманова е завършила специалност „Българска филология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. През периода 2001 – 2004 г. е редовен докторант към Катедрата по литература на ЮЗУ „Неофит Рилски“. През 2006 г. защитава докторска дисертация на тема: „Повествователният образ на автора. Мемоарните творби на българската литература от Освобождението до края на Втората световна война“. Работила е като учител по български език и литература в различни образователни институции. От 2002 г. работи в ЮЗУ „Неофит Рилски“ като хоноруван асистент, а от 2008 - като асистент и главен асистент. През 2019 г. е специализирала в Скопския университет „Св. св. Кирил и Методий“. От приложената справка е видно, че тя е разработила лекционни курсове по 13 задължителни и избираеми дисциплини в бакалавърски и магистърски програми. Научен ръководител е на осем дипломанти, научен консултант на един докторант. Има многобройни участия в конференции в страната и чужбина, както и участие в научни проекти.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Гл. ас. д-р Елена Азманова предлага като хабилитационен труд монографията „Ритуалното слово в българската лирика след Освобождението“. Към списъка с публикации, с които тя участва в обявения конкурс, са добавени още една монография и 22 статии. В количествено отношение представената научна продукция е повече от достатъчна. Като тематика тя напълно съответства на профила на обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“.

Интересите на Елена Азманова, както е видно от представените текстове, са в няколко области: мемоарна литература; ритуалното слово в литературата и неговите жанрови експликации, мистичното и неговите връзки и прояви в литературата, неканоничната българска литература.

В заключението на монографията „Ритуалното слово в българската лирика след Освобождението“ Елена Азманова е синтезирала много точно центращата теза: да се очертаят границите на литературата, покрайнините на поезията. Монографията не е затворен анализ на ритуалното слово, а изследване на процесите в българската лирика, поставена в нейните времеви и социокултурни контексти. Изследва се голям времеви интервал – от първите следосвободенски години до нашето съвремие, като генезисът на химна, молитвата, клетвата и марша като жанрове на ритуалното слово се проследява от античността и средновековието до наши дни.

Няколко са нещата, които правят тази книга значително литературоведско изследване:

- Виждането на поезията като човешка дейност и потребност и намирането на жанрови форми, чрез които тя се вписва в конкретния човешки свят;

- Стремeжът да се видят покрайнините на литературата – песнопойки, антологии с войнишки песни, партизански маршове и т.н. В този смисъл Елена Азманова прави открития в буквалния смисъл на думата. Нейният текст открива дори пред образования професионално читател непознати страници;
- Познаването на литературноисторически и критически метатекстове, което придава плътност и убедителност на анализа.

Търсенето на границите много логично води до анализ на това, което се намира от другата страна на границата – музиката например. Азманова предлага плътен и убедителен анализ на връзката слово – музика. И което е важно: и в тази си част книгата на Елена Азманова носи много нова информация – за нагаждането на музиката към различни текстове например.

Удоволствие предизвиква стремeжът на Елена Азманова към систематизация и уточняване на понятията и контекстите. Тя е избегнала лесното: да направи една книга, в която в четири глави да анализира последователно молитвата, клетвата, химна и марша. Във всяка една от главите тя разкрива различни аспекти на жанровите форми – като поетика и като функция. Елена Азманова добре е показала спецификата и различните лица на поезията в различните десетилетия след 1944 г. И като говори за границите, прави едно важно наблюдение: *Границата между ритуалната лирика преди 1944 и след 1944 е твърде бледна.*

Статиите, които гл. ас. д-р Елена Азманова предлага за участие в конкурса, могат да бъдат систематизирани в няколко области:

- мистичните учения от средата на 19. век насам, тяхното разпространение в България и тяхната връзка с литературата по линия на теми, сюжети, образност, идеи: статиите „Звезди и мистика“, „Голямото премълчаване: Иван Грозев. Литературни документи и тайни общества в биографията

на писателя“, „Иван Грозев и мистичните кодове на модернизма“, „Учения и увлечения: религиозно-мистични учения, творци и книжнина в България през първата половина на XX век“, „Религиозно-мистични идеи – стойности и употреби. Романите „Владо Булатов“ на Ст. Чилингиров и „Морава, звезда кървава“ на К. Петканов Стойностите и употребите на религиозното и мистичното“, „Богомилство и литература през първата половина на XX век“. Елена Азманова търси проекциите на мистичните школи и учения в широк социокултурен контекст – от популярната литература до тази, имаща претенции за модерност и елитарност. Концепцията „Всяко елитарно знание има своето популярно писане“ е доказана убедително;

- Ритуалното слово в българската литература – поредица от статии, които апробират идеите на хабилитационния труд, за които вече стана дума;
- неканоничната българска литература;
- литературата и нейните контексти - понякога съвсем предметни, както е например в статията за жените, виното, и курортите, посещавани от българските писатели.

Стремежът на Елена Азманова да търси пограничието на литературата и населяващите го автори е довел и до научно откритие в прекия смисъл на думата – в статията „Биографични основания в творчеството на Златка Щерева“.

3. Заключение

Въз основа на направения преглед на научната продукция убедено препоръчвам на Научното жури да присъди на гл. ас. д-р Елена Азманова - Рударска, преподавател в Катедрата по литература на ЮЗУ „Неофит Рилски“, научното звание „доцент“ в професионално направление 2.1. Филология (Българска литература (Нова българска литература)).

Благоевград,
08. 09. 2020 г.

(проф. д-р Стилиян Стоянов)

OPINION

in connection with the competition announced by SWU "Neofit Rilski" (SN, issue 42/12. 05. 2020) for associate professor in professional field 2.1. Philology (Bulgarian literature (New Bulgarian literature))

Grounds for writing: Order № 916/24. 06. 2020 of the Rector of SWU "Neofit Rilski"

From the documents submitted within the statutory term, it is evident that the only candidate for the competition is Assistant Professor Elena Azmanova – Rudarska Ph.D., Lecturer in the Department of Literature at SWU "Neofit Rilski.

Assistant Professor Ph.D. Elena Azmanova suggests as a habilitation thesis the monograph "The Ritual Word in the Bulgarian Poetry after the Liberation". Another monograph and 22 articles have been added to the list of publications with which she participates in the announced competition. As a topic, they fully correspond to the announced competition for the academic position of "Associate Professor".

Elena Azmanova's interests are in several fields: memoir literature; the ritual word in literature and its genre explications, the mystical and its connections and manifestations in literature, the non-canonical Bulgarian literature.

The basic idea of the habilitation work is to outline the boundaries of the literature. A center has been found to organize the reasoning - the ritual word.

The articles that Assistant Professor Ph.D.. Elena Azmanova suggests to participate in the competition, can be systematized in several fields:

- the mystical teachings from the middle of the 19th century, their spread in Bulgaria and their connection with the literature;
- The ritual word in Bulgarian literature;
- non-canonical Bulgarian literature;
- literature and its contexts.

Elena Azmanova's aspiration to search for the frontier of literature, and the authors inhabiting it, has led to a scientific discovery in the literal sense of the word - in the article "Biographical Foundations in the Works of Zlatka Shtereva".

Conclusion

Based on the review of the scientific production, I strongly recommend the Scientific Jury to award Assistant Professor. Elena Azmanova – Rudarska Ph.D., Lecturer in the Department of Literature at SWU "Neofit Rilski", the scientific title "Associate Professor" in the professional field 2.1. Philology (Bulgarian literature (New Bulgarian literature)).

Blagoevgrad,

September 8, 2020

(Prof. Stilian Stoyanov, Ph.D)

